

کیفیت زندگی زناشویی و ویژگی‌های دموگرافیک مرتبط با آن در سالمندان شهر اصفهان

نرگس معتمدی^۱، مهسا رسولی^۲

مقاله کوتاه

چکیده

مقدمه: با توجه به تأکید سازمان بهداشت جهانی به اهمیت کیفیت زندگی زناشویی در تمام طول زندگی فرد، هدف از مطالعه‌ی حاضر، بررسی کیفیت زندگی زناشویی و ویژگی‌های دموگرافیک پیش‌بینی‌کننده‌ی آن در سالمندان بود.

روش‌ها: پژوهش حاضر از نوع مقطعی است که با مشارکت ۲۰۰ نفر از سالمندان بالای ۶۰ سال مراجعه‌کننده به مراکز خدمات جامع سلامت شهر اصفهان انجام شد. اطلاعات این مطالعه توسط پرسش‌نامه‌ی کیفیت زندگی زناشویی (Fletcher ۲۰۰۰) جمع‌آوری و ارتباط کیفیت زندگی زناشویی و ابعاد آن با عوامل دموگرافیک به روش رگرسیون لجستیک بررسی گردید.

یافته‌ها: در ۴۶ درصد سالمندان، کیفیت زندگی زناشویی مطلوب بود. بالاترین مطلوبیت در بعد تعهد (۶۳ درصد) و کم‌ترین مطلوبیت در بعد شور هیجان جنسی (۳۱ درصد) بود. نسبت شانس تعدیل شده‌ی کیفیت زندگی زناشویی مطلوب در افراد با درآمد بالاتر نسبت به افراد با درآمد پایین‌تر برابر با ۲/۱۴ بود که این ارتباط در ابعاد رضایت، تعهد، صمیمیت و هیجان جنسی وجود داشت. نسبت شانس تعدیل شده‌ی شور و هیجان جنسی مطلوب در افراد زیر ۷۰ سال نسبت به افراد بالای ۷۰ سال برابر ۳/۹۰ بود. جنس، تحصیلات و شغل، پیش‌بینی‌کننده‌ی کیفیت زندگی زناشویی نبودند.

نتیجه‌گیری: کیفیت زندگی زناشویی در بیش از نیمی از سالمندان شهر اصفهان نامطلوب بود و با افزایش سن و درآمد کمتر، نامطلوب‌تر می‌شود.

واژگان کلیدی: کیفیت زندگی؛ روابط بین فردی؛ وضعیت تأهل؛ سالمند

ارجاع: معتمدی نرگس، رسولی مهسا. کیفیت زندگی زناشویی و ویژگی‌های دموگرافیک مرتبط با آن در سالمندان شهر اصفهان. مجله دانشکده

پزشکی اصفهان ۱۴۰۱؛ ۴۰ (۷۰۱): ۱۰۷۹-۱۰۷۴

مقدمه

طبق گزارش سازمان ملل، در بسیاری از کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، ساختار جمعیتی رو به سالخوردگی رفته است. ایران هم از این قاعده مستثنا نیست و تخمین زده می‌شود، سالمندان بیش از ۲۰ درصد از جمعیت ایران را تا سال ۲۰۵۰ تشکیل دهند (۱).

سازمان بهداشت جهانی تأکید کرده است که کیفیت زندگی زناشویی در تمام طول زندگی فرد دارای اهمیت می‌باشد و بدین صورت باعث افزایش توجه جهانی به کیفیت زندگی زناشویی در سالمندان شده است. کیفیت زندگی زناشویی شامل ابعاد رضایت، تعهد، صمیمیت، اعتماد، شور و هیجان جنسی و عشق است که نیازمند توجه خاص می‌باشد (۲). از مهم‌ترین اهداف در ازدواج، رسیدن به احساس آرامش و امنیت و تکامل انسانی و بقای نسل و

تأمین نیاز جنسی است. برای بسیاری از افراد، رضایت و خشنودی از رابطه‌ی زناشویی، مهم‌ترین منبع کسب رضایت حتی در مقابل خشنودی از فرزندان، دوستان و کار قرار دارد (۲).

تحقیقات اخیر نشان داده است که رضایت از رابطه‌ی زناشویی در سنین بالاتر بسیار مهم است و بسیاری از افراد مسن همچنان در پیروی رابطه‌ی سالم و معنی‌دار دارند، که به عنوان «سالمند موفق» بیان می‌شود (۳).

مطالعات نشان می‌دهند، عوامل زیادی در رضایت زناشویی نقش دارند. سن و وضعیت مالی، شخصیت زوجین، سطح درک متقابل، بلوغ فکری، تعادل روحی کافی، عوامل اقتصادی، رضایت جنسی، عشق و علاقه از مهم‌ترین عوامل ایجاد یک زندگی رضایت‌بخش است (۴). همچنین یکی از مهم‌ترین تهدیدهای عدم رضایت

۱- استادیار، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۲- دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

نویسنده‌ی مسؤول: نرگس معتمدی؛ استادیار، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

Email: n_motamedi@med.mui.ac.ir

پرسش‌نامه در مطالعه‌ی Nilforooshan و همکاران تأیید گردید (۷). آلفای کرونباخ پرسش‌نامه ۰/۸۱ بود. اطلاعات دموگرافیک سالمندان شامل سن، جنس، وضعیت تأهل، شغل (بیکار، خانه‌دار، بازنشسته/ مشغول به کار)، وضعیت درآمد (کمتر و بیشتر از حداقل حقوق اداره کار که در سال ۱۳۹۸ معادل ۲۴۰۰۰۰۰ تومان بود) و تحصیلات (زیردیپلم، دیپلم و بالاتر) آن‌ها جمع‌آوری شد و رابطه‌ی نمره‌ی به دست آمده از پرسش‌نامه با این متغیرها بررسی گردید.

داده‌های جمع‌آوری شده توسط نرم‌افزار SPSS 16 نسخه‌ی ۱۶ (version 16, SPSS Inc., Chicago, IL) مورد تحلیل آماری قرار گرفت. به منظور تعیین سهم پیش‌بینی‌کننده‌ی هر یک از عوامل اقتصادی و اجتماعی در کیفیت زندگی زناشویی از آنالیز رگرسیون لجستیک استفاده شد.

این مطالعه در کمیته‌ی اخلاق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با کد اخلاق IR.MUI.MED.REC.1398.408 تصویب شد. اطلاعات تمام مشارکت‌کنندگان، بی‌نام و به صورت محرمانه جمع‌آوری گردید و افرادی که رضایت به شرکت در مطالعه داشتند وارد مطالعه شدند.

یافته‌ها

در این مطالعه، تعداد ۲۰۰ سالمند مورد ارزیابی قرار گرفتند. از بین این افراد ۱۰۸ نفر (۵۴ درصد) زن و ۹۲ نفر (۴۶ درصد) مرد بودند و میانگین سن افراد مشارکت‌کننده ۷۰/۵۹ (انحراف معیار = ۷/۴۴) سال بود. بیشترین فراوانی مربوط به سطح تحصیلات زیردیپلم با فراوانی ۸۰ درصد بود. ۴۸/۵ درصد افراد میزان درآمد بیشتر از ۲۴۰۰۰۰۰ تومان داشتند و تنها ۱۷ درصد مشارکت‌کننده‌ها در حال حاضر مشغول به کار بودند. میانگین مدت زمان تأهل افراد مشارکت‌کننده ۴۷/۸۱ (انحراف معیار = ۱۲/۲۴) سال بود.

نتیجه‌ی کیفیت زندگی زناشویی و ابعاد آن در سالمندان مشارکت‌کننده در پژوهش در جدول ۱ آورده شده است. در ۴۶ درصد سالمندان مشارکت‌کننده کیفیت زندگی زناشویی مطلوب بود. بالاترین مطلوبیت در بعد تعهد (۶۳ درصد) و کم‌ترین مطلوبیت در بعد شور و هیجان جنسی (۳۱ درصد) بود (جدول ۱).

جدول ۲ نتایج آنالیز رگرسیون لجستیک برای تعیین نقش پیش‌بینی‌کننده‌ی مستقل هر یک از عوامل مرتبط با کیفیت زندگی زناشویی و را نشان می‌دهد. نسبت شانس تعدیل شده‌ی کیفیت زندگی زناشویی مطلوب در افراد با درآمد بالاتر نسبت به افراد با درآمد پایین از حداقل حقوق اداره کار برابر با ۲/۱۴ (P = ۰/۰۰۹) بود.

زناشویی در زوج‌های مسن وجود بیماری مزمن و کاهش سلامت جسمی است. تغییر در نقش زوجین و مسؤولیت‌های آن‌ها به دلیل بیماری می‌تواند بر رضایت زناشویی زوج‌های مسن تأثیر منفی بگذارد (۵).

با این حال بیشتر این مطالعات در کشورهای غربی انجام شده و در کشور ما ایران، اطلاعات نسبتاً کمی در رابطه با کیفیت زندگی زناشویی افراد بالای ۶۰ سال و عوامل مرتبط با آن با توجه به فرهنگ متفاوت روابط خانوادگی در دسترس است. بنابراین هدف از این مطالعه، بررسی کیفیت زندگی زناشویی و تعیین ویژگی‌های دموگرافیک پیش‌بینی‌کننده‌ی آن در سالمندان شهر اصفهان بود.

روش‌ها

این مطالعه از نوع مقطعی می‌باشد که با مشارکت ۲۰۰ سالمند مراجعه‌کننده به مراکز خدمات جامع سلامت شهر اصفهان در سال ۱۳۹۸ انجام شد. نمونه‌گیری چند مرحله‌ای بود به این ترتیب که ابتدا به صورت خوشه‌ای، ۴ مراکز خدمات جامع سلامت انتخاب شدند و سپس به روش تصادفی ساده از لیست سالمندان متأهل تحت پوشش آن مراکز، نمونه‌ها انتخاب گردیدند. معیارهای ورود افراد بالای ۶۰ سال، متأهل، عدم اختلال حواس و توانایی در پاسخ‌دهی به سؤالات و رضایت برای شرکت در پژوهش بود. معیار خروج، عدم پاسخ‌دهی به بیش از ۲۰ درصد سؤالات پرسش‌نامه بود.

حجم نمونه با استفاده فرمول زیر با فرض خطای آلفای ۵ درصد، انحراف معیار نمره‌ی کیفیت زندگی زناشویی برابر با ۱۸، خطای برآورد میانگین برابر با ۵، معادل ۲۰۰ نفر محاسبه شد.

ابزار گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه‌ی کیفیت زندگی زناشویی (Fletcher ۲۰۰۰) که شامل ۱۸ سؤال ۷ گزینه‌ای با طیف لیکرت (۱ = اصلاً و ۷ = کاملاً) بود که توسط هر فرد تکمیل شد. در این پرسش‌نامه هر ۳ سؤال یکی از ابعاد رضایت، تعهد، صمیمیت، اعتماد، شور و هیجان جنسی و عشق را مورد بررسی قرار می‌دهد. در نهایت به هر گزینه یک نمره از ۱ تا ۷ تعلق می‌گیرد و سپس نمره‌ی سؤالات باهم جمع می‌شود. حداقل نمره‌ی کل پرسش‌نامه ۱۸ و حداکثر ۱۲۶ است و نمره‌ی بالاتر از ۷۲ نشان‌دهنده‌ی کیفیت زندگی زناشویی مطلوب می‌باشد. در مورد هر بعد، حداقل نمره ۳ و حداکثر نمره ۲۱ می‌باشد و نمره‌ی بالاتر از ۱۲ نشان‌دهنده‌ی کیفیت زندگی زناشویی مطلوب در آن بعد است.

قابل ذکر است که روایی و پایایی نسخه‌ی انگلیسی آن در پژوهش Fletcher و همکاران تأیید شد (۶) و نسخه‌ی فارسی

جدول ۱. کیفیت زندگی زناشویی و ابعاد آن در سالمندان مشارکت کننده در پژوهش

متغیرها	نمره ی پرسش نامه میانگین \pm انحراف معیار	مطلوب		نامطلوب	
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
کیفیت کلی زندگی زناشویی	۷۰/۴۳ \pm ۲۷/۰۲	۹۲	۹۲	۴۶	۱۰۸
بعد رضایت	۱۲ \pm ۵/۳۶	۱۰۸	۹۲	۵۴	۴۶
بعد تعهد	۱۳/۴۸ \pm ۵	۱۲۶	۷۴	۶۳	۳۷
بعد صمیمیت	۱۱/۷۲ \pm ۵/۲۵	۱۰۷	۹۳	۵۳/۵	۴۶/۵
بعد اعتماد	۱۲/۶۸ \pm ۵/۳۴	۱۲۱	۷۹	۶۰/۵	۳۹/۵
بعد شور و هیجان جنسی	۹/۱۲ \pm ۵/۰۸	۶۲	۱۳۸	۳۱	۶۹
بعد عشق	۱۱/۴۳ \pm ۵/۶۹	۹۷	۱۰۳	۴۸/۵	۵۱/۵

بحث

در مطالعه‌ی حاضر، کیفیت زندگی زناشویی در ابعاد مختلف و عوامل مرتبط با آن مورد بررسی قرار گرفت. بیش از نیمی از سالمندان، کیفیت کلی رابطه‌ی زناشویی را نامطلوب گزارش کردند که با مطالعات ایزدی و همکاران (۸) و رفیعی و همکاران (۹) در ایران همخوانی داشت. در آن مطالعات نیز کیفیت رابطه‌ی زناشویی را متوسط گزارش کرده‌اند. از بین ابعاد کیفیت زندگی زناشویی، بیشترین بعد مربوط به تعهد (۶۳ درصد مطلوب) و کم‌ترین مربوط به شور و هیجان جنسی (۳۱ درصد مطلوب) بود.

در مطالعه‌ی حاضر، کیفیت زندگی زناشویی در افراد بالای ۷۰ سال نامطلوب‌تر از افراد جوان‌تر (۶۰-۷۰ سال) بود.

همچنین نسبت شانس تعدیل شده‌ی (۹۵ درصد فاصله‌ی اطمینان) ابعاد رضایت، تعهد، صمیمیت و شور و هیجان جنسی مطلوب در افراد با درآمد بالاتر نسبت به افراد با درآمد پایین به ترتیب برابر با ۲/۳۷ (۱-۳/۴)، ۲/۱۶ (۱-۳/۹۱)، ۱/۹۶ (۱-۳/۳۸) و ۳/۰۱ (۱-۵/۸۰) بود. نسبت شانس تعدیل شده‌ی کیفیت زندگی زناشویی مطلوب در افراد با درآمد بالاتر نسبت به افراد با درآمد پایین از حداقل حقوق اداره کار برابر با ۱/۹۶ ($P = ۰/۰۲۲$) بود که این رابطه فقط در بعد شور و هیجان جنسی به دست آمد. نسبت شانس تعدیل شده‌ی شور و هیجان جنسی مطلوب در افراد زیر ۷۰ سال نسبت به افراد بالای ۷۰ سال برابر ۳/۹۰ (۱-۷/۷۲) بود. جنس، تحصیلات و شغل پیش‌بینی‌کننده‌ی کیفیت زندگی زناشویی نبودند.

جدول ۲. ارتباط عوامل دموگرافیک با کیفیت زندگی زناشویی مطلوب توسط مدل رگرسیون لجستیک

متغیر	کیفیت رابطه‌ی زناشویی مطلوب		
	نسبت شانس تعدیل شده (آنالیز تک متغیره)	فاصله‌ی اطمینان ۹۵ درصد	P
سن	۱/۹۶	۳/۴۵-۱/۱۱	۰/۰۲۰
	۱		
درآمد	۱	۳/۷۸-۱/۲۱	۰/۰۰۸
	۲/۱۴		
جنسیت	۱	۰/۶۳۳	
	۱/۱۴	۲/۰۰-۰/۶۵	
شغل	۱	۰/۲۰۷	
	۱/۶۱	۳/۳۹-۰/۷۶	
تحصیلات	۱		
	۱		
مدت	۱	۰/۸۸۱	
زمان تأهل	۱/۰۵	۱/۹۸-۰/۵۵	

*: متغیرهایی که در آنالیز تک متغیره معنی دار بودند ($P < ۰/۰۵$) وارد مدل شده‌اند

برای افزایش سطح اقتصادی خانواده توجه زیادی شود و همچنین به آن‌ها آموزش داده شود که باید هزینه‌های زندگی را با توجه به درآمد خود مدیریت کنند.

محدودیت مطالعه‌ی حاضر، مقطعی بودن نوع مطالعه بود که امکان یافتن رابطه‌ی علت و معلولی را نداشت و در تفسیر نتایج باید به این نکته توجه کرد. پیشنهاد می‌شود مطالعات مداخله‌ای طراحی گردد و تأثیر آموزش در خصوص مدیریت مالی و حفظ شور و اشتیاق جنسی در ارتقای کیفیت زندگی زناشویی در سالمندان بررسی شود.

نتیجه‌گیری

بر اساس نتایج این پژوهش، میزان کیفیت زندگی زناشویی در سالمندان شهر اصفهان حدوداً متوسط بود و با افزایش سن، بعد شور و اشتیاق جنسی کمتر می‌شد و همه‌ی ابعاد کیفیت زندگی زناشویی به جز اعتماد و عشق در افراد با درآمد بالاتر، مطلوب‌تر بود. بنابراین لازم است توجه ویژه به وجود یک منبع درآمد مناسب در سالمندان برای افزایش سطح اقتصادی خانواده شود و در برنامه‌ی مراقبت از سالمندان، آموزش‌های لازم در خصوص مدیریت مالی و حفظ شور و اشتیاق جنسی گنجانده شود.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از زحمات از تمامی سالمندان که ما را در انجام این مطالعه یاری کردند و معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان که حمایت مالی این پژوهش را انجام دادند، تقدیر و تشکر می‌شود.

همسو با مطالعه‌ی ما، Halford و Bodenmann نشان دادند که با افزایش سن، از میزان کیفیت زندگی زناشویی کاسته می‌شود (۱۰). مطالعه‌ی حاضر نشان داد که با افزایش سن، تنها بعدی که تحت تأثیر قرار می‌گیرد، بعد شور و اشتیاق جنسی است که حدود ۳ برابر کمتر می‌شود. علت احتمالی این پدیده رابطه‌ی بین سلامت جنسی و سلامت جسمی و روانی است که مخصوصاً سلامت جسمی با افزایش سن کاهش می‌یابد (۱۱). اگرچه اختلالات جنسی در دوران سالمندی شایع است، اکثر سالمندان تمایل دارند روابط جنسی خود را در این دوران همچنان حفظ کنند و این موضوع را مهم ارزیابی کردند (۱۲) ولی معمولاً در مراقبت‌های بالینی به این مسأله اهمیت داده نمی‌شود. بنابراین با افزایش سن در سالمندان باید به بعد شور و اشتیاق جنسی توجه ویژه کرد و در مراقبت‌های زوجین سالمند باید از اولویت بالایی برخوردار باشد. یافته‌ی دیگر مطالعه‌ی حاضر این بود که کیفیت زندگی زناشویی با درآمد، رابطه‌ی مستقیم دارد به این ترتیب که همه‌ی ابعاد کیفیت زندگی زناشویی به جز اعتماد و عشق در افراد با درآمد بالاتر از افراد با حداقل حقوق اداره کار، وضعیت مطلوب‌تری داشتند. مطالعات Zamani و همکاران هم نشان داد، توجه به عواملی مانند درآمد خوب، تحصیلات عالی، اشتغال و خانه‌ی خصوصی در کاهش میزان طلاق مؤثر بوده است (۱۳).

مطالعه‌ی Lichter و Carmalt که جهت بررسی درآمد در مناطق آسیایی انجام شد، نشان داد که درآمد، یک متغیر مهم در رضایت زناشویی است (۱۴). بنابراین، باید به عواملی مانند یک منبع درآمد مناسب در سالمندان

References

- Fathi E. The phenomenon of population aging in Iran [in Persian]. *Ijoss Iranian Journal of Official Statistics Studies* 2020; 30(2): 387-413.
- Carr D, Freedman VA, Cornman JC, Schwarz N. Happy marriage, happy life? Marital quality and subjective well-being in later life. *J Marriage Fam* 2014; 76(5): 930-48.
- Harding R, Peel E. Introduction: Ageing and Sexualities. *Ageing and Sexualities*. England, UK: Routledge; 2016. p. 19-28.
- Zaheri F, Dolatian M, Shariati M, Simbar M, Ebadi A, Hasanpoor Azghadi SB. Effective factors in marital satisfaction in perspective of Iranian women and men: A systematic review. *Electronic Physician* 2016; 8(12): 3369-77.
- Min J, Yorgason JB, Fast J, Chudyk A. The impact of spouse's illness on depressive symptoms: the roles of spousal caregiving and marital satisfaction. *J Gerontol B Psychol Sci Soc Sci* 2019; 75(7): 1548-57.
- Fletcher GJO, Simpson JA, Thomas G. The measurement of perceived relationship quality components: A confirmatory factor analytic approach. *Pers Soc Psychol Bull* 2000; 26(3): 340-54.
- Nilforooshan P, Ahmadi A, Fatehizadeh M, Reza Abedi M, Ghasemi V. The simultaneous effects of general factor of personality and attachment dimensions on marital quality. *Fam Coun Psychother* 2014; 4(3): 473-507.
- Izadi-Avanji MS, Hajibagheri A, Yazdani AR. Marital satisfaction and its effective factors in elderly people of Kashan city in 2015 [in Persian]. *Fez* 2019; 23(2): 192-200.
- Rafiee S, Toozandehjani H, Ahoeei MR. Relationship of lifestyle and social support with marital satisfaction of elderly population [in Persian]. *Salmand* 2016; 11(2): 226-33.
- Halford WK, Bodenmann G. Effects of relationship education on maintenance of couple relationship satisfaction. *Clinical Psychology Review* 2013; 33(4): 512-25.
- Slack P, Aziz V. Sexuality and sexual dysfunctions in older people: a forgotten problem. *BJPsych Advances* 2020; 26(3): 1-10.

12. Takbiri A, Imeni M, Azizi fini E. The relationship between sexual satisfaction and marital satisfaction in elderly [in Persian]. *Journal of Gerontology* 2017; 2(2): 43-50.
13. Zamani ZA, Nasir R, Hashim RS, Yusof NM. Effects of demographic variables on marital satisfaction. *Asian Social Science* 2012; 8(9): 46-9.
14. Lichter DT, Carmalt JH. Religion and marital quality among low-income couples. *Social Science Research* 2009; 38(1): 168-87.

Quality of Marital Life and Its Demographic Related Factors in the Elderly in Isfahan

Narges Motamedi¹, Mahsa Rasouli²

Short Communication

Abstract

Background: The World Health Organization emphasizes the importance of quality of married life throughout a person's life, the aim of this study was to investigate the quality of marital life and its demographic predictors in the elderly.

Methods: This is a cross-sectional study on 200 elderly people over 60 years' old who referred to Isfahan health care centers. The data of this study were collected by Fletcher Quality of Marital Life Questionnaire (2000). Then the relationship between quality of marital life and its dimensions with demographic factors was analyzed by logistic regression.

Findings: In 46% of the elderly, the quality of marital life was favorable. The highest utility was in the dimension of commitment (63%) and the lowest utility was in the dimension of sexual arousal (31%). The Adjusted Odds Ratio of favorable quality of marital life in people with higher incomes than lower income people were 2.14 and this relationship was in dimensions of satisfaction, commitment, intimacy and sexual arousal. The adjusted odds ratio of favorable sexual arousal in people under 70 compared to those over 70 was 3.90. Gender, education, and occupation did not predict the quality of married life.

Conclusion: The quality of married life is unfavorable in more than half of the elderly in Isfahan, and it becomes less favorable with increasing age and lower income.

Keywords: Quality of life; Interpersonal relations; Marital status; Elder

Citation: Motamedi N, Rasouli M. **Quality of Marital Life and Its Demographic Related Factors in the Elderly in Isfahan.** J Isfahan Med Sch 2023; 40(701): 1074-9.

1- Assistant Professor, Department of Community Medicine, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

2- School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Corresponding Author: Narges Motamedi, Assistant Professor, Department of Community Medicine, School of Medicine, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran; Email: n_motamedi@med.mui.ac.ir